

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

«Затверджую»

проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи, д.мед.н.
професор

«31» 08 2020 р

О. М. Власенко



«Рекомендовано до затвердження»

на методичній нараді кафедри педіатрії №4
зав. кафедри, академік НАМН України
професор

В. Г. Майданник

« 31 » серпня 2020 р, протокол №1

ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ПЕДІАТРИЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки	фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальності	228 «Педіатрія»
кваліфікації освітньої	«Магістр педіатрії»
кваліфікації професійної	«Лікар-педіатр»

Київ 2020

Пояснювальна записка

Дисципліна **ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА В ПЕДІАТРИЧНОМУ ВІДДІЛЕННІ СТАЦІОНАРУ**, є частиною дисципліни **ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА**.

Відповідно до робочого навчального плану, підготовки фахівців другого магістерського рівня вищої освіти кваліфікації «Магістр педіатрії. Лікар педіатр.» за спеціальністю 228 «ПЕДІАТРІЯ» проходження ВИРОБНИЧОЇ лікарської практики в педіатричному відділенні передбачено впродовж VII та VIII семестрів, коли студентом набуті відповідні знання з дисципліни «Педіатрія», безпосередньо після її проходження групою .

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою.

Відповідно до робочого навчального плану тривалість складає **ECTS*1,27** кредитів, загальна кількість годин 38, робота аудиторна з викладачем 8 годин, самостійної роботи студентів 30 годин.

Практика студентів проводиться в якості лікаря педіатричного відділення лікарні в обсязі професійних обов'язків лікаря-педіатра стаціонару та триває 1 тиждень.

Тривалість п'ятиденного робочого тижня для студента – 38 годин.

При визначенні кількості годин необхідно враховувати особливу специфіку виробничої практики як форми практичного навчання студента. Відповідно до навчального плану, тривалість робочого тижня студента складає 30 годин та вважаються СРС, що проходить в межах педіатричного відділення під час якої він виконує обов'язки лікаря - педіатра стаціонару, під контролем викладача, а 8 годин, які залишилися вважати СРС під час якої він здійснює теоретичну підготовку та поглиблює свої знання для подальшого відпрацювання практичних навичок.

Програма виробничої практики «Лікарської у стаціонарі педіатричного відділення» представлена одним модулем

Структура виробничої практики	Кількість годин/кредитів ECTS	Рік навчання	Вид контролю
Лікарської у стаціонарі педіатричного відділення	38 годин/ ECTS*1,27	4	Диференційний залік

Виробнича практика проводиться після вивчення циклу дисципліни «Педіатрія», відповідно до розкладу занять студентів 4 курсу III медичного факультету. Фактичний час перебування кожного студенту у стаціонарі визначається відповідальним керівником практики від університету та може змінюватись залежно від виробничої доцільності. Для цього на початку виробничої практики складається графік роботи студентів у першу зміну 9.00 – 14.24, другу зміну 14.30 – 19.54 .

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється керівниками-викладачами практики від університету, шляхом контролю написання щоденників з практики. У разі відсутності можливості протягом виконати та проконтролювати виконання будь яких практичних навичок, що передбачені програмою (н.д. надання невідкладної допомоги при

невідкладних станах, оцінка результатів методів обстеження, що рідко проводять у клініці) керівник практики в будь який день проводить їх перевірку шляхом вирішення ситуаційних задач та пропонує підготовлені результати різних методів дослідження для інтерпретації.

В умовах адаптивного карантину згідно наказу №439 НМУ імені О.О. Богомольця від 19.08 2020 р. «Про організацію навчального процесу в осінньо-зимовому семестрі 2020-2021н.р. за змішаною (аудиторно-дистанційною) формою навчання в умовах адаптивного карантину» заняття, поточний контроль та підсумковий контроль з дисципліни «Виробнича практика в педіатричному відділенні» проводяться також у дистанційній формі, зі збереженням структури заняття та отримання відповідної кількості балів за заняття, можлива альтернативна заміна завдань зі збереженням їх практичного навантаження на платформі Neuron, на веб-ресурсі: <http://neuron.nmuofficial.com/course/view.php?id=548>, згідно наказу №160 НМУ імені О.О. Богомольця від 18.03 2020 р.

1. Мета проведення виробничої лікарської практики в педіатричному відділенні
Закріплення практичних навичок, та фахових компетенцій, що визначені ОПП за спеціальністю «Педіатрія». Завданням практики є закріплення знань і умінь, одержаних при вивченні основних клінічних та теоретичних дисциплін (обстеження хворого, встановлення клінічного діагнозу, призначення лікування) і подальше вдосконалення практичних навичок, ознайомлення з організацією лікувальної справи.

У процесі роботи відпрацьовуються набуті інтегральні та загальні компетенції, що необхідні в роботі лікаря – педіатра

- проводити опитування і клінічне обстеження хворих та аналізувати їх результати;
- планувати послідовність обстеження кожного хворого залежно від особливостей клінічного перебігу захворювання;
- аналізувати результати основних лабораторних і інструментальних методів дослідження;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях;
- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз найбільш поширених захворювань;
- визначати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених захворювань;
- надавати невідкладну медичну допомогу при основних синдромах з порушеннями життєво-важливих функцій;
- демонструвати вміння виконувати необхідні медичні маніпуляції;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клінічній лікарні.

2. Зміст програми

Основні обов'язки та професійні дії лікаря педіатричного відділення стаціонару

- принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні, основи законодавства України з охорони здоров'я дітей;
- удосконалення навичок клінічної, лабораторної і інструментальної діагностики, тактики лікування основних дитячих хвороб в умовах дитячого стаціонару;
- удосконалення навичок надання невідкладної медичної допомоги при невідкладних станах у дітей;
- застосування принципів етики і деонтології в практиці лікаря педіатричного відділення.
- удосконалення навиків роботи з медичною документацією лікаря педіатричного відділення.

3. Зміст курсу «Виробнича лікарська практика в педіатричному відділенні»

Теми занять		Кількість годин аудиторних	СРС
1	Принципи організації надання медичної допомоги дітям в Україні, основи законодавства України з охорони здоров'я дітей. Засвоєння принципів етики та деонтології в практиці лікаря педіатричного відділення	1,5	6
2	Збір анамнезу, об'єктивне обстеження дітей з патологією органів дихання, серцево-судинної, травної, сечової систем.	1,5	6
3	Аналіз отриманих результатів додаткових обстежень (лабораторних, інструментальних).	1,5	6
4	Обґрунтування та формулювання клінічного діагнозу основних нозологічних захворювань у дітей. Навики ведення медичної документації дитячого стаціонару.	1,5	6
5	Лікування, первинна та вторинна профілактика основних захворювань органів дихання, серцево-судинної, травної, сечової систем. Надання невідкладної допомоги в при ургентних станах в клініці дитячих. Диференційний залік.	1,5 0,5	6
	Всього 38 годин	8	30

5 Перелік практичних навичок, виконання яких має бути висвітлене у щоденнику практики та оцінене щодня:

1. Огляд хворої дитини
2. Вміння обґрунтувати та формулювати клінічний діагноз

3. Написання історії хвороби та іншої медичної документації.
 4. Вимірювання артеріального тиску на верхніх та нижніх кінцівках
 5. Оцінка клінічного аналізу крові
 6. Оцінка клінічного біохімічного аналізу крові
 7. Оцінка загального аналізу сечі
 8. Оцінка бактеріологічного аналізу крові
 9. Оцінка бактеріологічного аналізу харкотиння
 10. Аналіз ЕКГ
 11. Оцінка ФЕГДС з рН-метрією
 12. Оцінка даних ехо-КГ
 13. Оцінка даних бронхоскопії
 14. Оцінка даних спірометрії
 15. Оцінка даних рентгенологічних обстежень органів дихання
 16. Оцінка даних рентгенологічних обстежень серця
 17. Оцінка даних рентгенологічних обстежень органів, травної системи
 18. Оцінка даних рентгенологічних обстежень органів, сечової системи
 19. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (судомний, гіпертермічний синдроми, токсикоз з ексикозом)
 20. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (гострій дихальній, 6 серцевій недостатностях)
 21. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (гострому нападу бронхіальної астми)
 22. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (анафілактичному шоці та інших алергічних реакціях)
 23. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (гострій нирковій недостатності)
 24. Діагностика та надання невідкладної допомоги дітям при ургентних станах в педіатрії (гострій печінковій недостатності)
- Необхідно позначити які практичні навички виконувались протягом кожного дня, за підписом керівника з практики.

6. Форми контролю

Регламент оцінювання поточної навчальної діяльності студентів

«Виробнича лікарська практика в педіатричному відділенні стаціонару»

Поточний контроль здійснюється кожного дня на аудиторній консультації відповідно конкретним цілям з кожної теми, та заповненим щоденником з виробничої практики.

Формою кінцевого контролю виробничої лікарської практики в педіатричному відділенні є диференційний залік. Оцінка успішності за виробничу практику студентів IV курсу є рейтинговою і виставляється за багатобальною (200 бальною) шкалою з урахуванням кількості балів, що набрані за поточний контроль, має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні змістового модуля (залікового кредиту) – 200. Мінімальна кількість балів, для зарахування заліку зі змістового модуля складає 111 балів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється керівниками-викладачами практики від університету, шляхом контролю написання щоденників з практики. З метою контролю навичок, що засвоювалися та при відсутності можливості протягом практики виконати та проконтролювати виконання будь яких практичних навичок, що передбачені програмою (н.д. надання невідкладної допомоги при невідкладних станах, оцінка результатів методів обстеження, що рідко проводять у клініці) керівник практики в будь який день проводить їх перевірку шляхом вирішення ситуаційних задач та пропонує підготовлені результати різних методів дослідження для інтерпретації

Критерії щоденного поточного оцінювання :

Відмінно («5») – Тісно пов'язує теорію з практикою та демонструє правильне виконання практичних навичок. Вільно читає результати аналізів, володіє методами обстеження хворого. Проводить диференційну діагностику. Вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнити матеріал.

Добре («4») – Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Володіє необхідними практичними навиками та прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.

Задовільно («3») – Неповно, за допомогою додаткових запитань, відповідає на стандартизовані питання. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді та демонстрації практичних навичок робить помилки. Володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.

Незадовільно («2») – студент не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє суті проблеми. Під час відповіді і демонстрації практичних навичок робить

Номер модуля кількість навчальних годин/ кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість аудиторних /СРС занять	Конвертація у бали традиційних оцінок				Загальна сума максимальна
			Традиційні оцінки				
			"5"	"4"	"3"	"2"	
Модуль 1 38/1,27	1	5	40	32	24	0	200

Регламент оцінювання диференційного заліку з курсу «Виробнича лікарська практика в педіатричному відділенні стаціонару»

Диференційний залік з курсу здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому занятті .

Оцінка є сумарною кількістю балів за кожний день навчання .

$$T1+T2+T3+T4+T5 = ДЗ (\text{максимальна кількість балів } 200)$$

До підсумкового модульного контролю **допускаються** студенти, які виконали програму та мають не більше 1 пропущеного практичного заняття, яке має бути

відпрацьоване у вигляді конспекту з алгоритмами невідкладних станів за переліком практичних навичок.

Диференційний залік вважається зарахований, якщо студент набрав сумарний бал не менше 111 балів (що визначено навчальною програмою).

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Бали з дисципліни	Оцінка за чотирибальною шкалою
170 - 200	5 A
155 - 169	4 B
140 - 154	4 C
125 - 139	3 D
111 - 124	3 E
110 - 60	2 FX
59 - 1	2 F

Політика курсу: обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Ліквідація заборгованості студентами:

До кінцевого контролю з курсу допускаються студенти при умові відвідування не менше 75% навчальних аудиторних занять із всією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни.

- Навчальні заняття, які були пропущені студентом з будь-якої причини, в тому числі і з приводу хвороби, опановуються ним самостійно в позааудиторний час за регламентом кафедри (шляхом написання конспекту навчальної теми).
- **Конспект пропущеної теми** студент демонструє викладачу групи під час наступного навчального заняття або після початку відвідувань навчальних занять, і викладач групи за фактом наявності конспекту робить позначку у вигляді літери «К» в журналі відвідування та успішності студентів в графі пропущеної теми, **без виставлення оцінки**. Наявність конспекту пропущеного заняття є підтвердженням виконання студентом навчальної програми.
- **Конспект пропущеного навчального заняття** викладач повертає студенту. Викладач кафедри веде Реєстр зарахованих конспектів за пропущені заняття за формою, який є додатком до академічного журналу та показує динаміку опанування студентами пропущених навчальних тем. Такий Реєстр підлягає щотижневому контролю завідувачем кафедри.

Кафедра не встановлює окремого графіка із зазначенням годин для приймання конспектів пропущених навчальних занять.

Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення «Щоденника виробничої практики» (додаток 1), який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівниками виробничої практики від бази та від університету. Після закінчення змістового модуля студент заповнює «Зведений цифровий звіт про виконану роботу» (додаток 2)

Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення «Щоденника» (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря. Заповнення «Зведеного цифрового звіту» дає можливість вірно оцінити поточну навчальну діяльність студента. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики «Щоденника» та «Зведеного цифрового звіту» вирішення ситуаційних задач (з невідкладних станів) наприкінці практики (вписується в цифровий звіт) є обов'язковим для зарахування заліку з модулю.

6. Перелік навчально-методичної літератури

Основної

1. Майданник В.Г. Педиатрия. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с.
2. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги Атопічний дерматит. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 04.07.2016 № 670
3. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги. Гострий риносинусит Наказ Міністерства охорони здоров'я України 11 лютого 2016 року № 85
4. Про затвердження протоколів лікування дітей за спеціальністю "Дитяча гастроентерологія".- Наказ Міністерства охорони здоров'я України 10.08.2013 N 56 – 56 с.
5. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги дорослим та дітям. Грип. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 16 липня 2014 р. № 499
6. Уніфікований клінічний протокол первинної та вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Залізодефіцитна анемія Наказ Міністерства охорони здоров'я України 02.11.2015 № 709.
7. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги інтегроване ведення хвороб дитячого віку. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 12.05.2016 № 438
8. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги Кашель у дітей віком від шести років. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 8 червня 2015 р. № 327
9. Кольки у дітей грудного віку клінічна настанова, заснована на доказах. Державний експертний центр міністерства охорони здоров'я України національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика 2016 р
10. Уніфікований клінічний протокол екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги Медикаментозна алергія, включаючи анафілаксію. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 30 грудня

2015 року № 916.

11. Nelson textbook 18th Edition by Robert M. Kliegman, MD, Richard E. Behrman, MD, Hal B. Jenson, MD and Bonita F. Stanton, MD. Видавництво: SAUNDERS
12. Clinical manifestations and diagnosis of myocarditis in children .Uptodate.2020
13. Epidemiology, risk factors, and etiology of hypertension in children and adolescents Uptodate.2019
14. PANDAS: Pediatric autoimmune neuropsychiatric disorder associated with group A streptococci. Uptodate.2020
15. The acute management of paediatric coronavirus disease 2019 (COVID-19). Uptodate.2020

Додаткової:

1. <http://pediatrics.kiev.ua>
2. [w.w.w. moz.gov.ua](http://www.moz.gov.ua) наказ від 10.01.2005 №9 Про затвердження протоколів лікування дітей за спеціальністю « Педіатрія»
3. Невідкладні стани в педіатрії. навч. посіб. / О.П. Волосовця, Ю.В. Марушка. — Харків, Прапор. — 2008. — 200 с.
4. Невідкладні стани в педіатрії: навч. посіб. / Р.І. Поцюрко, Л.С. Леськів, М.М. Монастирська, І.В. Пітула, О.Я. Соловей. — К.: Медицина, 2009. — 192 с.
5. Алгоритми практичних навиків у педіатрії: Навч. посіб. / О.С.Федорців, Т.О. Воронцова, У.М. Цідилко, Н.О. Ліщенко, Г.О. Луцук; Терноп. держ. мед. ун-т ім. ГЯ.Горбачевського. Каф. педіатрії. — Т.: ТДМУ; Укрмедкнига, 2006. — 166 с.

Щоденник виробничої практики з педіатрії (зразок)

Студента _____
 факультету _____ курсу _____ групи _____
 Термін практики: з _____ 20__ р. по _____ 20__ р.
 Місце проходження практики: _____ місто _____
 Лікарня _____
 Керівник від університету _____

(підпис, печатка)

Дата, час	Зміст виконаної роботи	Виконана навичка
8:00-09:00	Участь в організаційній нараді та обході завідувача відділення.	
09:00-10:00	Участь у проведенні фіброзофагогастро-дуоденоскопії.	Огляд слизової шлунка, трактування даних ендоскопічного дослідження
10:00-12:00	Участь у проведенні рентгенологічного дослідження органів грудної клітки – рентгенографії.	Трактування даних променевого дослідження органів грудної порожнини

12:00-15:00	<p>Курація у відділенні 5 хворих.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хворий М., 12 років. Д-з: Бронхіальна астма, алергійного генезу (сенсibilізація до домашнього пилу) тяжкий персис-тивний перебіг (IV ступінь). Емфізема легень. ЛН II ст. На користь цього свідчить... Обстеження... Лікування... 2. Хворий В., 16 років. Д-з: Виразкова хвороба дванадцятипалої кишки (Нр - позитивна гостра виразка цибулини дванадцятипалої кишки), перебіг середнього ступеня тяжкості, фаза загострення. Про це свідчить... Обстеження... Лікування... і т.д. 	<p>Фізикальне дослідження 5 хворих (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация, вимірювання АТ, пульсу, частоти дихання). Опис хворого, який госпіталізований вперше. Оцінка клінічних, біохімічних та інструментальних досліджень.</p>
-------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

**Зведений цифровий звіт про проходження
виробничої практики з педіатрії (поточний контроль)**

студентом _____ 4 курсу
_____ факультету, група _____
на базі _____ міста _____

Перелік навичок та вмінь	Рекомендована кількість навичок у модулі
1. Щоденна курація хворих дітей	5
2. Клінічне обстеження хворих, обґрунтування діагнозу, заповнення історії хвороби	5-8
3. Діагностика і надання допомоги у невідкладних випадках у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, ексикоз і токсикоз у дітей першого року життя, запаморочення, колапс, бронхоспазм, діабетичні коми, гостра ниркова, печінкова і наднирковозалозна недостатність, алергічні реакції та інш.)	
4. Вимірювання АТ на руках і ногах	10-15
5. Оцінка клінічних, біохімічних, бактеріологічних і імунологічних досліджень крові, сечі, калу, мокротиння і т.д.	20-30
6. Оцінка даних фіброгастроуденоскопії з рН-метрією, колоноскопії, бронхоскопії	
7. Аналіз ЕКГ	5-10
8. Оцінка даних спірометрії, ехокардіографії	2-5
9 Аналіз даних рентгенограм органів грудної клітки, травної і сечостатевої систем	5-8
Сума балів	

Підпис студента _____

Звіт затверджено керівником від університету _____